

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY HÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY HÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Tisza Kolozsváron

A miniszterelnök a jövő feladatairól

Debrecen, június 8.

Tisza István gróf vasárnap volt Kolozsváron, hogy ott egy munkapárti ünnepségen beszédet mondjon. A miniszterelnök kolozsvári útja és beszéde nagyjelentőségű politikai eseményé lett ama fontos nyilatkozatok folytán, amelyek a miniszterelnök ajkáról elhangzottak.

Az ellenzéknek egyik agitációs fegyvere volt az a jelszó, hogy Tisza István gróf politikájával szemben a baloldalnak kell megmentenie Erdélyt. Tisza István gróf vasárnapi beszéde tökéletesen fölvilágosított minden jóhiszemű embert, hogy amit az ellenzék kíván: az általános szavazati jog, éppen ennek az országrésznek *feltétlen veszedelme*, viszont ami menekése lehet, az csupán csak az *az nemzeti politika*, amelyet a nemzeti munkapárt követ.

Érthető ennél fogva az a páratlan lelkesedés, amivel Tiszát Kolozsváron fogadták. A kormányelnök Erdélyben is, mint mindig egész Magyarország nagy érdekeit képviselte és meg tudta értetni a Királyhágón tuli hallgatóival, hogy *az ő sorsuk szorosan összefügg az egész nemzeti léttel*, az általános politikával. Nagyon helyesen hozta föl erre példának Tisza István gróf a választójogi kérdést és éppen Erdélyben a nemzetiségek fészkeiben megértették, hogy bármilyen szép is elméletben a polgárok szavazatának egyenlősége, *ottan a magyar hegemonia veszedelmét jelentené.*

Abból a visszapillantásból, amelyet a legutóbbi néhány év történetére vetett, vaslogikával vont le azt a színigazságú következtetést, hogy a mai magyar politika a koalíció összeomlása után biztosabb alapot nem választhatott, mint amikor a király és nemzet között az összhang helyreállítását és az állami és nemzeti konszolidáció célját tűzte ki.

Tisza István gróf kolozsvári nyilatkozatai, amelyeknek egyikét teljesen a nemzetiségi problémának szentelte, bizonyára még hosszú ideig foglalkoztatják a közvéleményt.

A kolozsvári utról tudósításunk a következő:

Megérkezés és fogadtatás.

Vasárnap volt Kolozsváron a nemzeti munkapárti kör új helyiségének fölavatása, amelynek fényes ünnepségein Tisza István gróf Sándor János belügyminiszter és több országgyűlési képviselő kíséretében szintén részt vett. A pályaudvaron nagy közönség fogadta a herobogó vonatot. A miniszterelnököt kiszállásakor Szentkereszthy Zsigmond báró titkos tanácsos, a kolozsvári nemzeti munkapárt elnöke üdvözölte. A pályaudvarról a miniszterelnök és kísérete a

fellobogózott városba hajtatott. Dél előtt tíz órakor volt a kolozsvári nemzeti munkapárt új helyiségének felavatása. Szentkereszthy Zsigmond báró nyitotta meg a munkapárt nagygyűlését.

A miniszterelnök beszéde.

Ezután Tisza István gróf miniszterelnök lépett a szónoki emelvényre. A többi között ezeket mondta:

— Nem könnyen jutottunk a sikerek időszakáig. Kemény, lázas munkát kellett a munkapártnak elvégeznie. Az 1905-ik évi nagy politikai átalakulás előtt nagyon széles körökben az a hit volt elterjedve jó magyar hazafiak között, hogy a magyar nemzetnek az obstrukció fegyverére feltétlenül szüksége van. Én mindig igyekeztem megküzdeni ezzel a felfogással. Nem segítő eszköznek, veszedelmes örvénynek tekintetem mindig az obstrukciót a nemzet útjában. Az én szavam gyöngye volt, hogy az igazságról meggyőzhessem a nemzetet. Maguknak az eseményeknek kellett a meggyőző bizonyítékokat szolgáltatni. És szolgáltatták is. (Ugy van. Ugy van!)

(Tisza megbízatásának története.)

Ebben az áldatlan helyzetben cselekedni kellett. Én nem kerestem azt a kitiűntető megbízatást, hogy ennek a cselekvésnek kötelessége és feladata az én kezembe adassék. De egy percig sem mertem volna polgártársaim szemébe nézni, ha gyáván elbujtam volna ez elől. Vállalkoztam rá, megtettem. Az eredmény igazolta eljárásomat. A szükséges cselekedetet siker követte.

Kevészel ezután a siker után újabb sikert mutathatott fel a munkapárt, a nemzeti alapon álló, óvatossá, mérsékelt, szabadelvű reform alapján készült választójogi törvény megvalósításával. (Ugy van! Éljenzés!) Itt, ahol annyira szembeszökő mind az az ellentét, mind az a nehézség, mind az a probléma, mind az a veszedelem, amivel ennek a maroknyi magyar nemzetnek meg kell küzdenie, itt valóban vaksággal verte meg az Uristen azt, aki még itt is az általános szavazati jogot követeli. (Ugy van!) Különös, hogy Lukács László akkori miniszterelnök ellen, akinek elévülhetetlen érdeme, hogy a választójogi radikálizmus veszedelmeitől megmentette az országot, éppen ez az eljárása szabadította fel a pártszenvédélyt.

Azoknak a férfiaknak, azoknak, akik Lukács Lászlóval készek voltak olyan politikai megegyezést létesíteni, amely politikai megegyezés az ország kormányát talán beláthatatlan időkre biztosította volna Lukács László részére, azoknak a férfiaknak nincs joguk vádat emelni olyan dolgok ellen, kifogásolni a tisztesség szempontjából olyan dolgokat, amelyeket nagyon jól tudtak akkor, amikor Lukács Lászlóval erről a megegyezésről tárgyaltak. (Helyeslés.) A legnagyobb erkölcs-telenségnek tartom azt, ha valaki a tisztesség és becsület fogalmait pártpolitikai szempontból nézi. (Helyeslés.)

Egy olyan ítélet, amelynek bírálatától visszatarthat a magyar bírósággal szemben mindannyiunkat kötelező tisztelet, egy olyan ítélet arra indította Lukács Lászlót, hogy lemondjon állásáról. Ugy nézett ki, mintha sikerülne az ellenzéknek a felkavart sártengerbe belefojtani az alkotmányos többséget. Ebben a percben a közügyeknek ebben az állapotában ért az az újabb felhívás, hogy a jelenlegi állásomból szolgáljam tovább a közügyet.

(Magyar nemzeti politika.)

Számos probléma vár még megoldásra, számos ellentét áll még szemben egymással. A hamu alatt ott van a parázs, bármely percben lobot vethet a tűz és ezzel a helyzettel szemben megnyugvást, biztonságot a monarchiának és a magyar nemzetnek, nem adhat más, mint első sorban saját erejének, saját készségének tudata. Uraim, én nem szoktam rémképeket látni, én most sem akarok önök elé rémképeket festeni. — Az egész külügyi helyzet nem ad okot kétségbeesésre. De mi az előfeltétele a sikeres működésnek? Saját erőnk tudata. Ezt pedig nem adhatja meg más, mint egy *olyan magyar nemzeti politika*, amely egyesíti, összefogja, akcióképesé teszi a nemzeti erőt. Ebben a monarchiában két olyan erőtevéző van, amelynek sorsa és jóvalta egymáshoz van kötve, amely egymásban találhatja fel a legbiztosabb, leghűségesebb szövetségest, az állandó érdek azonosságára alapján: a magyar nemzet és a dinasztia.

(Új pénzforrások kellenek.)

Szédületes gyorsasággal emelkedtek az állami kiadások. Most azután egy adott helyzetben az a kettős baj szakadt reám, hogy egyfelől olyan *külügyi helyzet* mellett, amely teljesen lehetetlenné tette a habozást a katonai kiadások terén, legalább félig-meddig követnünk kellett a többi gazdagabb államok katonai erőfeszítéseit, tíz esztendő mulasztásait helyrehozva, nagy, óriási nagy összegekkel fokoznunk kellett a *katonai kiadásokat* és ugyanakkor reázdudult erre a nemzetre az egész világot érő általános pénzügyi válság, és reá zdudultak azok az elemi csapások, amelyek különösen ennek az országnak keleti részét immár harmadik esztendőben érik. — (Ugy van! Ugy van!) Az államnak tehát első feladata gondoskodni a *legsürgősebb, legszükségesebb pénzforrásokról*. Gondoskodni első sorban csak a legkisebb elemi csapások kapcsán a közvetlen inségesek segítéséről.

De tovább kell mennünk a sebek gyógyításában. Megindította a kormány az akciót, amely összesen 120 millió korona költséggel a *folyók felső részeit szabályozni fogja*. Ki kell ezt egészíteniünk az *erdőtörvény* olyan revíziójával, amely elejét vegye a hegyvidéki erdőségek rohamos letarolásának, amely biztosítsa a letarolt erdőségek beültetését.

(A munkáskérdések.)

A mi ipari viszonyainknak egyik nagyon szomorú mellékoldala és mellékvonatkozása a *munkáskérdés* is. Ebbe a kérdésbe emelkedett, tisztultabb felfogást kell belevinni.

Ennek a kérdésnek megoldása szorosan összefügg a munkásbiztosítás kérdésével. A *munkásbiztosítás* ügye ma teljesen szakutcába jutott a legszebb intencióktól sугalmazott, szerencsétlen törvényalkotás folytán, amit azt hiszem, ma már mindnyájan tudunk és éreznünk. Ennek a revízióját ki kell egészíteni egy *sztrájk törvény* meghozatalával. Olyan sztrájk törvény meghozatalával, amely nyíltan kitiűnteti a munkásnak a sztrájkhoz való jogát, de védje meg ez a törvény a dolgozni akaró munkást a *sztrájkoló munkás terrorizmusától* és védje meg a munkaadót a munkások terrorizmusától. A konszolidáció munkájához gazdasági téren föltétlenül hozzátartozik még, hogy a közelebbi esztendőben napirendre kerülendő *Ausztriával való kiegyezést* helyesen oldjuk meg. Én nem bocsátkozhatom bele ennek a kérdésnek a taglalásába. — Csak azt az általános igazságot jelzem, hogy

ennek a kérdésnek kezelésénél az országnak erős kormányra van szüksége, amely a magyar nemzet gazdasági érdekeit teljes nyomatékkal igyekezik képviselni és biztosítani.

(Az ország tekintélye.)

Én nem akarok dicsekedni, de viszont nem is vagyok tizenöt éves leányzó, akinek el kelljen pirulnia, ha személyéről esik szó. Annyival is könnyebben beszélhetek, mert amit mondani akarok, nem is személyes tulajdonságaimra, hanem politikám helyes, igaz, nyílt és becsületos voltára vonatkozik. Igenis, állítom azt, hogy az a politika, amelyet követünk, becsületére válik a magyar nemzetnek, az az eljárás, amelyet a jelenlegi magyar kormány követ, javára válik a magyar nemzet tekintélyének. Igenis, megvan az az érzésem, hogy az alatt az egy év alatt is, amióta szerencsém, vagy szerencsétlenségem, hogy vezetem a magyar kormányt, azóta is tettem már valamit arra, hogy emeljem az ország sulyát és tudom azt, érzem azt, hogy ha mehetek tovább azon az úton, amelyet meggyőződéssem szab elém, a jövőben is emelni fogom a magyar nemzetet.

Tisza beszédét percekig tartó éljenzés és tapsvihar követte.

Ezután a küldöttségek részéről Hegedüs Loránt képviselő mondott beszédet, majd Kálmán Gusztáv képviselő mondta el beszámolóját.

A vármegyék államosítása.

Délután egy óraker a miniszterelnök fogadta az erdélyi vármegyék küldöttségét.

Tisza István gróf a megyei közigazgatás államosításával kapcsolatban kijelenti, hogy a tisztikar nemes hivatása nem szűnik meg az „ugyvezetett államosítással”. Majd meleg szavakkal emlékezett meg Erdély történelmi hivatásáról. A nemzetiség kérdésében az az álláspontja, hogy a magyar nemzet politikai egységét és a magyar állam nemzeti egységét minden engedmény mellett meg kell tartani. A szláv veszedelemmel szemben a németek és románok érdeke, hogy bennünket támogassanak. Ha a tárgyalások nem is vezettek eredményre, nem csügged.

A törvényszék tisztelgése az új táblaelnöknél

A hivatalos lap vasárnapi száma közli:

Magyar igazságügyminiszterem előterjesztésére Igyártó Sándor debreceni főügyészt a debreceni ítélőtábla elnökévé, dr. Átányi József budapesti főügyészt helyettes debreceni főügyészszé kinevezem.

Kelt Bécsben, 1914. évi június 2-án.

FERENC JÓZSEF s. k.

dr. Balogh Jenő s. k.

A debreceni törvényszék és a járásbíró-ság bírói kara ma délután testületileg megjelent Igyártó Sándor dr.-nál, a királyi ítélőtábla új elnökénél, hogy tisztelegjen és üdvözzölje kineveztetése alkalmával.

Kulin Imre törvényszéki elnök mondotta az üdvözlő beszédet. A debreceni törvényszék bírói karának nagy öröme szól, — mondotta — hogy Igyártó Sándort a tábla elnöki méltóságában üdvözölheti. Ez a bírói kar, mint eddig, ezután is lelkiismeretes buzgalommal fog az igazságügy szolgálatában dolgozni. Üdvözlésük melegségét csak fokozza az a tény, hogy Igyártó Sándor éppen ennek a törvényszéknek az elnöki székeben ismerte meg a debreceni bírói kart.

Igyártó Sándor dr. meleg szavakkal köszönte meg az üdvözlést. Működését megkönnyíti, — mondta — hogy a debreceni törvényszék és járásbíró-ság feladata magasla-

tán áll. Ennek a bírói karnak ugyyszólván minden tagját személyesen ismeri s megnyugvással néz működésük elé.

Kötvénykibocsátási jogot kér a városok kongresszusa

Javaslat a városok kölcsönigényeinek kielégítésére

Ismeretes a belügyminiszternek legutóbbi akciója, amellyel a magyar vidéki városoknak momentán szükségleteik kielégítésére nyolcvan milliós kölcsönt szerzett. E kölcsönből való részesedéssel tudvalevően Debrecen városát is megkínálták, de a közgyűlés a drága kölcsönt visszautasította. Visszautasította, ha szelidebb formában is, a városok kongresszusa is, amely egyben fölterjesztéssel élt a miniszterhez és javaslatot tett a hitelügyek kielégítésének módjára.

A fölterjesztésnek erre vonatkozó részei a következők:

A magyar városok polgármestereinek országos értekezlete foglalkozván a városok sulyos helyzetével, megállapította, hogy csak egy tényezőtől várhat segítséget s ez maga az állam. E megállapításból folyólag a magyar városok országos kongresszusának állandó bizottsága azzal a kérelemmel fordult a kormányhoz, hogy a szükséges intézkedéseket lehető sürgősen megtenni méltóztassék olyan irányban, miszerint addig is, míg a hitelstervezés nagy munkáját nyelbe íti s a kedvezőbb pénzügyi konjunktúrák szabadabb mozgásként lehetővé teszik, egy-két évi nélkülözhetetlen hitelszükségletük erejéig egynéhány évre terjedő lejáratú az államtól, vagy ennek segítségével kedvezőbb feltételű átmeneti kölcsönt kaphassanak.

A felíratra a miniszterelnök arról értesítette a kongresszus elnökét, hogy a kormány teljes mértékben átérzi a városok jelenlegi pénzügyi helyzetének nehéz voltát s azokat a sulyos következményeket, amelyekkel a városi beruházási akció megakadása az a mégis nehéz viszonyokkal küzdő iparra nézve jár. — Intenzív munkát fejt ki a kormány abban az irányban, hogy e kérdésben a városok segítségére jöhessen.

A kormányelnök e kijelentését a magyar városok a jóleső meglegedés érzetével fogadták és a rendelethez alapján fölterjesztették hitelszükségleti kimutatásait. E fölterjesztések alapján a miniszter értesítette a magyar városokat, hogy a bejelentett szükségletek együttes végösszegét sokkal nagyobbak tartja, mint a mennyit a pénzpiac mai helyzetében erre a célra elfogadható feltételek mellett egy összegben biztosítani lehetne. Ennek az oka főleg az, hogy számos város a maga kimutatásában olyan szükségleti tételeket is beállított, amelyek az 1914. év hátralevő részében még nem lesznek föltétlenül esedékesek, vagy amelyek kifizetése minden hátrány nélkül kedvezőbb időpontra halasztható. — E tételeknek elhagyásával megállapított hitelszükséglet biztosítása iránt a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg folytatott tárgyalások után arra az eredményre jutott, hogy a községi kötelezvények kibocsátásával foglalkozó hazai pénzintézetek a városok 1914. évi föltétlen hitelszükségletének hosszú lejáratú kölcsönökkel való kielégítése iránt a leiratban részletezett feltételek mellett egy korlátolt hitelösszeg erejéig kötelezettséget vállaltak.

A magyar városok kongresszusának állandó bizottsága foglalkozván az ügyvel, a hitelintézetekkel lefolytatott tárgyalás eredményét méltánnyal fogadta ugyan, azonban még sem gondoktól menten, mert föltételek a városi háztartás szempontjából kedvezőknek nem ítélték. A kieszközölt kölcsön árfolyamának alacsonyossága és magas kamattétele mellett a feltételek sulyos voltát az állandó bizottság különösen a kölcsön állandó jellegében és a város háztartás ebből származó hosszabb leköltöttségében találja. Az állan-

dó bizottság azt a nézetet vallja, hogy a fent jelzett leiratban közölt alapon csak a már használatlan városi hitelszükséglet elégíthető ki, ellenben a városi háztartás mai helyzetében nem szolgálhat pénzügyi bázisul a legközelebbi jövő elodázhatatlan feladatainak megoldásához.

Míthogy pedig nemcsak a városi jogosult igények, de állami érdekek s ezeken kívül a mind nagyobb arányokban jelentkező munkanélküliség egyenesen kötelezővé teszik a városokra nézve, hogy az alkotó munkát folytassák, ennélfogva az állandó bizottság fölkeri a miniszterelnököt, hogy misszióját a hazai hitelintézetekkel létrehozott e megállapodásával ne tekintse befejezettnek, de a városok hitelügyeinek kedvezőbb kielégítését továbbra is tegye gondoskodás tárgyává. Ezért arra kéri a kormányt, hogy:

1. a legközelebbi állami emisszió összegébe a közeljövő hitelszükségletét tudja be s ilyképp átmeneti kölcsönt nyújtson a városoknak;

2. a gazdaságilag fejlettebb városok részére pedig igazolt hitelszükségletük erejéig a kötvénykibocsátási jogot a kötvény kihelyezési biztosítása esetére engedélyezze.

Ez a fölterjesztés is támogatni fogja Debrecen közgyűlésének amaz ismételtkérését, hogy a miniszter nyújtson be végre olyan törvényjavaslatot, amely a városnak megadja a kötvénykibocsátási jogot. Erősen megindokolt fölterjesztései vannak már fenn Debrecennek e kérdésről, amelynek elintézése egyben a város ugynevezett nagykölcsonének is elintézése és a hitelviszonyai rendezése is volna.

Hajdumegye májusban

A közigazgatási bizottság ülése

Ma délelőtt kilenc óraker tartotta meg e havi ülését Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága Domahidy Elemér főispán elnöklete alatt. Az elmúlt hó közigazgatási, közegészségügyi és gazdasági állapotáról számoltak be a szakelőadók.

(Kivándorlás.)

Kovács Gyula alispán jelentése szerint májusban kiadtak 13 utlevelet, amelyek mind Amerikába szölettek s az utazás célja minden esetben kivándorlás volt. Az utlevelet kapott egyének közül 3 hajdudorogi, 3 hajduböszörményi, 3 vámspércsi, 1 egyeki, 1 hajdúhadházi és 1 téglási lakos.

(Az adózás.)

Nagy József kir. tanácsos, pénzügyigazgató jelentése szerint az elmúlt hóban befolyt egyenes adóban 165,111 kor. 23 fillér, bélyegjövődékben 155,444 kor. 23 fillér, dohányjövődékben 48,321 kor. 33 fillér, fogyasztási- és italadóban befolyt 21,859 kor. 77 fillér.

(Közegészségügy.)

Losonczy Almos dr. főorvos jelentette, hogy a közegészség állapota májusban kedvezőtlen volt. A születések száma elég nagy, de a halálozás tetemes volt.

(Iskolaiügyek.)

Hajdu Ferenc kir. tanfelügyelő jelentése szerint a kultuszminiszter a püspökladányi és a balmazújvárosi I. és II. számú községi állandó menház fenntartási költségeire 320—320 korona államsegélyt adott. Továbbá több óvónő és tanító részére államsegélyeket, valamint a hajduszoboszlói-, hajdunánási és hajduböszörményi községi iparostanonciskolai tanulók jutalmadíjára 50—50 koronát utalványozott.

A tanfelügyelő iskolalátogatást tartott a hajduszováti-, a kabai- a tetétleni-, földesi- és hajdusámsóni elemi népiskolákban s általában kielégítő eredményt tapasztalt.

(A vetések állása.)

Surgot Jenő kir. gazdasági felügyelő bejelentette, hogy májusban az időjárás az

egész hó folyó hó 3-án és 4-én mely több hősőbb fektetést, minőségét, nagysága azban általános lehet. Végre volt ugyan, hűvös, száraz, őszi vetések lényeges fekvánt és me Az őszi vet két helytől, gazosak. T és erősen t ba indultak.

Reit szerint az vezetőlenkedt a lépés tésvész is.

A Keresés

Értesítés

A debreceni megújulóvetkezésmel vasárnap, mely formátus s ille t r izben az re urhög meg, átétosságt.

Az e püspök n üdvözölve

Ezután országí r sületék c sági egy zánkban, a család zetink é külföldi ifjúsági az egyh len font jusági c legnagyobb hogy m repet v után is képe le zaknak, bizottsá lehet ba ben val

Ki után je működés szerve renc a két r nulmár ügyét di a munká

V egyhá letet, addig, nem a E eremé Györg Kon z á r Lászl iverke utazá ságga hatva denki

egész hó folyamán kedvezőtlen volt. Május hó 3-án és 4-én erős éjjeli fagy lépett fel, mely több helyen a délnyugati- és déli laposabb fekvésű szőlőkben tett nagy károsodást, mintegy 30—80 százalékot. A kár nagysága az egész vármegye területén azonban általánosságban csak 10 százalékra tehető. Végre május hó 11-én több helyen eső volt ugyan, de a hőmérséklet alacsonysága a hűvös, száraz szelek miatt még azokban az őszi vetésekben sem léphetett fel kedvező és lényeges fejlődés, melyek megkapták a kívánt és megfelelő mennyiségű májusi esőt. Az őszi vetések általában, — eltekintve egy-két helytől, alacsonyak, fejletlenek, ritkák és gazosak. Több helyen fellépett a levéltrozsdá és erősen terjed. A tavaszi kalászosok számba indultak.

(Állategészségügy.)

Reitz János kir. főállatorvos jelentése szerint az állategészségügyi viszonyok kedvezőtlenek voltak az elmúlt hóban. Előfordult a lépfene, száj- és körömfájás és a sertésvész is.

A Keresztyén Ifjusági Egyesület szervezése

Értekezlet a főiskolában

A debreceni református egyház életének megújulására nézve nagyfontosságú és következményeiben mélyreható értekezlet folyt le vasárnap délután a főiskola oratóriumában, melyet a Debrecenben szervezendő református Keresztyén Ifjusági Egyesület érdekében hívott össze immár másodízben az előkészítő-bizottság. Az értekezletre urhölgyek és urak szép számmal jelentek meg, átérzve az ügy komolyságát és fontosságát.

Az értekezletet Baltazár Dezső dr. püspök nyitotta meg szép beszéd keretében üdvözlőlvén a megjelenteket.

Ezután Megyeresy Béla a magyarországi református keresztyén ifjusági egyesületek országos titkára ismertette az ifjusági egyesületek ügyét, a külföldön és hazánkban. Méltatta annak fontosságát az egyén a család, egyházunk, társadalmunk és nemzetünk életére vonatkozólag. Hivatkozott a külföldi példákra, hol már régen belátták az ifjusági egyesületek munkájának különösen az egyházi és nemzeti életre való mérhetetlen fontosságát. Igen fontosnak tartja az ifjusági egyesületek mielőbbi szervezését a legnagyobb ref. egyházban, Debrecenben is, hogy mint eddig is minden téren vezető szerepet vitt a debreceni ref. egyház, úgy ezután is világító fáklyája s követendő példaképe legyen az összes magyar ref. egyházaknak. E célból óhajtja a hölgy- és védőbizottságok megalakulását, melyeknek tagja lehet bárki, aki az ifjusági egyesület érdekében valamit tenni óhajt és akar.

Kiss Ferenc teológiai tanár tett ezután jelentést az előkészítő-bizottság eddigi működéséről és bemutatta a Debrecenben szervezendő ifjusági egyesület titkárát: Ferenczy Károly III. éves hittanhallgatót, aki a két nyári hónapban itthon és külföldön tanulmányozni fogja az ifjusági egyesületek ügyét és hazajövén szeptemberben megkezdheti a debreceni ifj. egyesület szervezésének munkáját.

Végül Márk Endre udvari tanácsos, egyházkerületi ügyész zárta be az értekezletet, azzal a felhívással: „Ne távozzunk el addig, míg a védő- és hölgy-bizottság meg nem alakul!”

E felhívásnak azonnal meg is lett az eredménye és pedig a hölgybizottság: Weér Györgyné, dr. Baltazár Dezsőné és Konecz Aurélné, a védőbizottság: Baltazár Dezső dr., Márk Endre és Kardos László vezetése alatt meg is alakult; a gyűjtőiveket pedig, melyen a titkárnak 2 hónapi utazási költségei gyűjtetnek össze — valósággal elkaptokdták. A nemes, nagy céltól áthatva és a siker reményében távozott mindenki az értekezletről. (D. Gy.)

Szenzációs fordulat a Hámory-Mladin pörben

Uj esküdtbiróságot delegálnak

Aradról táviratozzák: Öt napig tartó izgalmas tárgyalás után, vasárnap került sor az esküdtek verdiktjére a Hámory-Mladin pörben. Az esküdtbírák kimondták, hogy Mladin Miklós, az anyagi romlásba jutott kiürtösi korcsmáros nem volt szabad akaratában, mikor a merényletet elkövette Hámory László képviselő ellen. A verdikt alapján mindenki fölmentést várt, de ítéletre nem került sor. A törvényszék fölfüggesztette az ítélethozatalt az 1914. évi XIII. törvény-cikk 22. paragrafusára alapján. Az idézett törvényszakasz szerint nem hozható ítélet oly verdikt alapján, amely téves. A törvényszék, mint esküdtbiróság ennek alapján fölfüggesztette a további eljárást, az iratokat felterjesztette a Kuriához és új esküdtbiróság delegálását kérte. E végzésnél első ízben alkalmazta a bíróság az új esküdtzéki törvény szakaszát.

Réggel kilenc óraor nyitotta meg Bitó esküdtzéki elnök a tárgyalást. Rendőrök, fogházörök őrizték a főtárgyalási terem ajtaját, amelyet a nagyszámu érdeklődő közönség ostromolt. A tárgyalás az esküdtekhez intézendő kérdések felolvasásával kezdődött. A bíróság a következő öt kérdést teszi fel az esküdteknek:

I. Ténykérdés. Igaz-e, hogy Mladin Miklós Kiürtösön 1913. december 29-én a községi háza folyosóján Hámory László dr. országgyűlési képviselőt az ölére alkalmas bünjel forgópisztolyból közvetlen közletről 3 lövést intézett, amelyek közül az egyik mellén, a másik hátán érte, a harmadik pedig célt tévesztve a falba furdott; a lövések folytán azonban Hámory László dr. nem halt meg, hanem 20 napon tul gyógyuló sérülést szenvedett?

II. Ténykérdés. Igaz-e, hogy Mladin Miklós vádlottat Hámory László megbizta, hogy Szerény Sándor jegyző ellen mozgalmat szitson és a választási mozgalmakban résztvegyen. Ezek a ténykérdések a vádlottnak tekintélyes összegű kiadásba került, amit a sértett nem térített vissza. És emiatt a vádlott anyagi pusztulása következett be.

III. Jogkérdés. Igaz-e, hogy a vádlott az első kérdésben leirt cselekményével azt kezdte meg, hogy Hámory László dr.-t szándékosan, de szándékát előre meg nem fontolva, megölje, mely cselekményét azonban, miután Hámory László dr. felgyógyult, akaratán kívül eső okokból nem fejezhette be?

IV. Jogkérdés. Ha a második kérdés igaz, igaz-e, hogy a vádlott afeletti erős felindulásában, hogy Hámory László vagyoniilag tönkre tette, követte el az első kérdésben leirt cselekményt?

V. Jogkérdés. Az erős felindulás oly nagy fokú volt-e, hogy a vádlott nem birt szabad elhatározási képességével.

A kérdések betérjesztése után a perbeszédek következtek.

A replikák után zárt tárgyalás következett, amelyen az elnök elmondja rezüméjét. Öt óraor vonulnak vissza tanácskozára az esküdtek az elnökkel. Tíz perccel hat óra előtt kész a verdikt.

Az elnök kihirdeti az esküdtek határozatát. Az esküdtek mind az öt kérdésre igenel feleltek.

A hallgatóság némán veszi tudomásul a felmentő verdiktet.

Az elnök: A bíróság most visszavonul, hogy megvizsgálja az esküdtek határozatát. Tizenöt másodperc mulva az elnök újból megnyitja a tárgyalást. Bevezetik a vádlottat, aki sápadtan, könyes szemekkel ül le a vádlottak padjára.

Elnök: Kihirdetem az aradi törvényszék mint esküdtbiróság végzését. A bíróság az 1914. XIII. t.-c. 22. szakasza alapján az eljárást felfüggeszti, az iratokat felterjeszti a Kuriához és új esküdtbiróság kiküldése iránt előterjesztést tesz.

Halálos csendben hallgatták végig az elnököt.

A védőnek ideje sem volt, hogy Mladin szabadlára helyezését kérje. Az ügyész már utasította a fogházort:

— Vezesse vissza a vádlottat cellájába! És a kiürtösi merénylő, aki előtt már szinte megnyit a fogház ajtaja, gépiesen indult meg a szuronyos fogházor előtt...

Adókiivetés előtt

Közszemlére tették a javaslatokat

Debrecen város adóügyi osztálya most tette közszemlére a III. osztályu kereseti adó kiivetésére vonatkozó javaslatokat, amelyek a jövő adókiivetési ciklusra kiivetendő harmadosztályu kereseti adó kiivetésének alapjául szolgálnak.

Az adóügyi osztály erre vonatkozóan a következő tájékoztatást adta ki:

A városi adóhivatal értesíti Debrecen város IV., V. és VI. közigazgatási kerületében lakó adózókat, hogy a III. osztályu kereseti adó kiszámítási javaslatok 1-től 1000 tellig az 1913. évi 50.000. pénzügyminiszteri utasítás 16. §. alapján 1914. június hó 9. napjától június hó 16. napjáig bezárólag 8 napi közszemlére (városház, félemelet 9. ajtó) kitétetnek oly célból, hogy azokat mindenki megtekinthesse s az öt vagy másokat illető javaslatokra észrevételeiket a fenti határidő alatt írásban a debreceni pénzügyigazgatósnál utóbb az adókiivető-bizottságnál terjeszthetik elő.

A közszemlére kített javaslat magában foglalja a IV., V. és VI. közigazgatási kerületben lakó, következő foglalkozásu adózókat: ablakos, ablakkészítő, asztalos, parkettes, ács, bazarárus, díszműárus, bábjátékos, fényképész, panorámás, bába, bádogos, bérkocsi tulajdonos, bérautó, földbérlo, felesbérlo, hurka áruló, bórönd és bórdiszmuárus, cipész, cirkusz, cukorkaárus, cukrász, csereárus, kis- és nagytözsdés, drótos, cserépező, cséplőgéptulajdonos, csizmadia, dohány

KREUZKUT, FERDINANDKUT:
Biztos hashajtó hatása a belmüködéssel felizgatása nélkül elzsirosodásnál, gyomorbanlalmaknál, aranyernél

RUDOLFFORRÁS:
átható szer
hólyag-és vesebántalmaknál.
Köszvény, rheuma,
húgysavnál

MARIENBAD (Austria)
VILÁGGYÓGYHELY
Tiszta és világos természetes föltés

IVÓ-KURA
AMBROSIIUS-KUT:
EUROPA LEGVASTARTALMUBB FORRÁSA
Sápkór, vérszegénység.
Kiváló vérkepző szer.
TERMESZETES
MARIENBADI KÜTSÖ.
KUT-PASZTILLA
Tájékoztatók ásványvizkereskedésekben, gyógyszertárak és drógeriákban =

edény-, süteményárus, építőmester, fegyverműves, cím-, arckép-, kelme- és szobafestők, fényező, borbély, szekeres, fuvaros, szállító, fűrdőbélő, házaló, kereskedő, kolbászárus, hentes, galandáros, gesztenyesütő, gombkötő, gőzeke szántási-vállalat, gubás, cipőgyáros, élesztő-, fésű-, kefe-, kocsi-, szalámi-, szappan-, szikviz-, cserép- és téglagyárosok és kábelhuzók.

E tájékoztatás szerint a mai naptól kezdve nyolc nap áll rendelkezésre az érdekelteknek, akik legnagyobb részt kereskedők és iparosok, hogy a javaslatokkal szemben érdekeiket megvédhessék. A kereskedők és iparosok érdekképviselői az iparos és kereskedő testületek is most kell, hogy tagjaik adózása kérdésében, ezek érdekében a szükséges lépéseket megtegyék.

Vallott a nagyhölányi tömeggyilkos

Tomsics a vizsgálóbíró előtt

Kismarton, június 7. Steltzer Viktor soproni törvényszéki vizsgálóbíró szombaton éjszaka a kismartoni járásbírószobában kihallgatta Tomsics Ágostont, a nagyhölányi tömeggyilkolás tettesét. A kihallgatás egész éjszaka tartott. Éste nyolc órakor vezettette a vizsgálóbíró maga elé Tomsicsot, aki letartóztatása óta egészen megváltozott. A helyke, vakmerő és még elszáncolt reménytelen helyzetében is kötekedő parasztleány halszavú, kegyelemért esengő ember lett, akit megtört a két napi templomi harc, a büntudat és büntetéstől való rettegés egyformán.

(A szerelmi regény.)

Tomsics így kezdte vallomását:

— Krauser Herminával, Krauser Lajos szép leányával másfél éven keresztül szerelmi viszonyt folytattam. A leány is szeretett. Csakis a gonosz mostoha rábeszélésének hatása alatt szakított velem, mert — mondá — nincsen semmi célja ennek a viszonyoknak. A leány eleinte vonakodott mostohája parancsát követni, azonban állandó unszolására és terrorjára végre is a leány szakított velem. Ez rendkívül fájt nekem és elhatároztam, hogy Istenhűzadót mondok szülőházamnak, Amerikába vándorolok ki. Azonban Nagyhölányban lakó szüleimnek ellenzésére és azért is, mert a szükséges pénzt nem tudtam megszerezni, hajótörést szenvedtem az elhatározásom. Azt határoztam ekkor, hogy életemnek véget vetek. Előbb azonban még boszút forraltam életem megrontói ellen. Ha Hermina nem lehet az enyém, ne lehessen másé sem. Bátyámhoz mentem és elloptam vadászfegyverét és ama ürügy alatt, hogy saját fegyverem elromlott, Bauer Páltól kölcsönkértem egyet. Elmentem Kismartonba, ahol 150 darab 16 milliméteres lankaster töltényt, egyegyed kilogram löport, 4 kilogram seréket és 30 darab browning-töltényt vettem, a szarvkői köfőjtővel pedig egynéhány száz patronot tölttettem. Ekkor felhúztam a turbánt, amelyet a falu legénysége szindaraboknál használt, így mentem el a mezőre, ahol a Krauser-családot kerestem és meg is találtam. A merénylet már ismeretes. Hermin szüleinek is ott oltottam ki életét.

(A templom tornyában.)

A vizsgálóbírói jegyzőkönyv így folytatja a regényt hivatalos ridegséggel:

— Miután e tettet elkövette Tomsics, üldözői elől a községbe futott. A templomba sáncolta el magát. Egy létra felhasználásával feljutott a templom belsejébe. Eleinte az volt a szándéka, hogy öngyilkos lesz. De arra a gondolatra, hogy úgy sem lesz szép temetése, ezt a tervét elvetette. Sokat éhezett, de különösen a szomjúság gyötörte. Ivóvíze nem volt, az oltáron levő szentelt vizet itta meg. De ez hamar elfogyott. Önkéntes száműzésének harmadik napján fáradtan és elcsigázottan feladta a küzdelmet. Tettéknek töredelmes

megbánása után fehér zsebkendőt tűzött ki a toronyba megadásának jeléül.

(„Kapituláció” és átadás.)

Miután három éjszakán át nem aludt, elhatározta, két egybehangzó levélben, amelyet kapituláció és átadás cím alatt a toronyból ledobott, hogy a küzdelmet feladja. A levelek egyike magyar fordításban így hangzik:

— Igen tisztelt Csendőrpáncsok ur! Kérem, adjon nekem két üveg sört és hat liter szódásort, azonkívül 40 filléért sajtot és öt zsemlyét, mert ha egyszer a keze közé kerülök, ugys kórházi kosztot kapok. Ha kérszem teljesíti, löjjön kétszer és azonnal ledobom fegyveremet. Még 43 puskatöltésem van és 20 browning-patronom. Szíjjon kosarat bocsjátok le, igen bánkódom ártatlan szüleimen.

U. i. A zászlóhoz kötve levelet dobok le, amelyben egy korona tíz fillér van.

August Tomsics, m. p.

Miután a csendőrség nem reagált az írásra, tegnap délelőtt fél 12 órakor lekiáltott a toronyból, hogy Pollák plébános urral szeretne beszélni, mert meg akarja magát adni. — Steltzer dr. egy fa alatt elrejtőzve, biztosította, hogy ha ő felemelt kézzel lejön, a csendőrök nem bántják. A lelkes szavai és rábeszélése megtették a hatást és Tomsics lejött. És a vizsgálóbíró, akinek Ormosy Károly asszisztált, a törvény nevében letartóztatta és bilincsekre verve vitték át a zsandárok. — Akkor elmentek a községházára s mivel éhes és szomjas volt, megettették és megittatták és úgy vették utjokat a kismartoni járásbírószobára felé.

(A börtönben.)

A mai, első éjszakát a gyilkos igen nyugtalanul töltötte. Amint — mondta — Hermináról álmodott és utána kinos álmok gyötörték. Ma nem kért semmit enni. Testben és lélekben megtört s senki sem hinné róla, hogy mily szörnyű bűn terheli a lelkét.

Szülők!

Jegyezzétek meg magatoknak jól!

Ha gyermekeket rosszul tanul, rosszkedvű, fáradt vagy levert, nézzetek a száájába. Az ok igen sokszor a rossz fogakban rejlik, amelyek a gyermeket már önmagukban véve is zavarják, főleg azonban azáltal ártanak az egészségnek, hogy a bennük meglepedett baktériumok mérgeket termelnek, amelyek a gyermek gyomrába és vérébe jutnak. Ezáltal veszélyeztetik a gyermek egészségét, rosszulletét, fejfájást, fáradtságot, levertséget, gyakran emésztési zavarokat okoznak, sőt nem ritkán ragadós betegségek kuforrásai.

Nem hangsúlyozhatjuk tehát eléggé, hogy a gyermekeket fogkefével és fertőtlenítő szájvizel (Odollal) végzendő rendszeres fogápoláshoz szoktassuk, mely meggátolja a bomlási termékek keletkezését. Naponta reggel és este végzett alaposszájtisztogatás Odollal, megóvjja a gyermeket az egészségromtó erjedési folyamattól és

azonkívül épségben tartja fogait.

A gyermekek szívesen használják az Odollt, mert kellemes íze van és nagyon üdít. Az a pár korona, amit évente Odollra költünk, bőséges kamatot hoz, mert védekezni könnyebb, mint gyógyítani és — olcsóbb is.

(Mozi-alapítási tervek.)

Tomsics úgy nyilatkozott, hogy ő sokat olvas és érdeklődik olvasmányok iránt, de tagadja, hogy apacshistóriák hatottak rá. — Az igaz, hogy kinőrszövénnytársaságot akart alapítani, ami iránt rendkívül érdeklődött. De ez is, valamint Braziliába s az őserdőbe tervezett kirándulása nem sikerült, mert nem volt pénze.

Tomsics elbeszélte, hogy a kórusban levő szőnyeget és pokrócot összezsomogolta és a toronyban vetett ágyat. Azonban az óra zavarta, azért megállította. Éjjel a baglyok sem hagyták pihenni. Reggel hatkor harangozott. Ezen epizódok közül, amelyeket Tomsics elmondott, érdekes, hogy ő a csendőrség ellen magát biztosítandó, éjjel az ajtó kövével tortaszolta el és töltött fegyverét úgy irányította az ajtóra, hogy ha azt kinyitják, elsüljön, hogy ha az ajtó kinyílik, a fegyver elsül és ő fölébred. Jól látta a tetőn a csendőröket, könnyen lelőhette volna őket, de ettől visszariadt. Ma délután a csendőrök kíséretében a soproni fogházba szállították.

A főispán ünneplése a siketnémák intézetében

Domahidy Elemér-alapítvány

A siketnémák intézetében vasárnap délelőtt igen kedves és szép keretek között ünnepezték Domahidy Elemér főispánt, aki a siketnémák érdekében oly sokszor és sokat fáradozott s akinek nevéhez fűződik a siketnémák hatalmas és modern új intézetének a felépítése.

A Siketnémákat Gyámolító Debreceni Egyesület Domahidy Elemér főispán elnöke alatt az új intézetben tartotta az évi rendes közgyűlést, amelyen megjelentek: Özv. Vargha Ferencné, dr. Magoss Györgyné, dr. Balkányi Miklósné, Bészler Károlyné urasszonyok, Márk Endre udvari tanácsos, Tüdös János dr. országgyűlési képviselő s még számosan.

A vendégek érkezését Gácsér József igazgató vezetésével az intézet összes növendékei fogadták, akik az intézet csinosan parkírozott kertjében sorfalat állottak. Domahidy Elemér főispánt, aki az éljenző siketnémák sorfala között végighaladt, az intézet kapujában egy siketnéma fiú tiszta, érthető hangon az ünnepeletet a következő szavakkal üdvözölte:

— Méltóságos Főispán Ur! Mindegyik társam nevében a legmélyebb tisztelettel és hálással szeretettel köszöntöm méltóságos főispán urat. Mi mindnyájan tudjuk, hogy ezt a szép házat nekünk embertársaink szeretetből építették. Nekünk nincs semmink, amivel méltóságod iránt érzett nagy hálánkat leróhatnánk. Ezt a kis virágot adjuk tehát. Kérjük, fogadja el tőlünk. Ezonkívül imádkozunk majd, hogy a jó Isten méltóságodat és mindazokat, akik minket szeretnek, áldja meg a két kezével.

Az üdvözlő beszéd elhangzása után egy fehér ruhás siketnéma leány átnyújtotta a piros rózsacsokrot, amit a főispán meghatóttan köszönt meg.

A közgyűlés előtt a főispán az egyesület tagjainak társaságában Emmer István helyettes igazgató kalauzálása mellett megtekintette az új intézet helyiségeit és berendezését s az intézet célszerű beosztásáról, valamint a modern s minden fényűzést kerülő berendezésről meglegedését nyilvánította, majd megismerléte a növendékek női kézimunka-, rajz- és slójd-kiállítását s a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott az elért eredményről.

Az intézet megtekintése után az izléssel és kényelemmel berendezett tanári szobában folyt le a közgyűlés, melynek kiemelkedő pontja Márk Endre udvari tanácsos indítványa volt, aki megható szavakkal méltatta az elnöklő főispánnak az intézet fejlődése érdekében tanúsított fáradozásait. Indítványozta, hogy a közgyűlés az egyesület elköltethető vagyonaiból szakítson ki 7000 koronát s ezt a tőkét Domahidy Elemér nevében mint alapítványt kezelje s az alapítvány kamataiból egy

siketnéma gyűlési jogainak utódaira is, hogy a főispán festessék.

Márk Endre nagy lelkesedéssel mit az elnök.

A közgyűlés arcképét az ünnepélyben fogja le.

Rab a Degen egy min

Titokzatos óta a debreceni vassátrak körmenyek között niszteri titkári óráját és lánca

Május 31

sára jött le a

Bielek Aladá

zenegy óra tá

Ismeretlen vo

végháza akar

előtte teljesen

sü embert, ho

Az illető kés

miniszteri tit

korsó sört fiz

két órakor e

Hungáriába

dr. a Degen

s mikor bent

retlen ember

titkár zsebb

azzal futásna

lepődéséből

— Rend

A közel

számu rendő

segítségére.

de már nem

bement a fők

adta az esete

sát. A detekt

most, akivel

kár. A gyanu

rovottmultu

azzal védeke

től s nem is

házkutatást

A rendő

tést tettek a

tatja a nyon

AP

MA — KED

A TUL

Modern sorstr

PI

A

S z

Trafik és

Gyapj

Gyapj

Gyapj

siketnéma gyermek neveltessék; az alapítvány jogainak gyakorlása Domahidy Elemér utódaira is szálljon. Továbbá indítványozta, hogy a főispán arcképe az intézet részére megfestessék.

Márk Endre indítványát a közgyűlés nagy lelkesedéssel egyhangulag elfogadta, a mit az elnök hálásan megköszönt.

A közgyűlés elhatározta, hogy a főispán arcképét az őszszel nagyobb ünnepély keretében fogja leleplezni.

Rablótámadás a Degenfeld-téren egy miniszteri titkár ellen

Titokzatos eset foglalkoztatja napok óta a debreceni rendőrséget. A Degenfeld-téri vassátrak körül a múlt héten rejtélyes körülmények között megtámadtak egy itt időző miniszteri titkárt s elrabolták tőle ezüst zseb-óráját és láncát.

Május 31-én, vasárnap a vakok kiállítására jött le Debrecenbe felolvasást tartani Bielek Aladár dr. miniszteri titkár. Éjjel tizenegy óra tájban elvetődött a Csapó-utca. Ismeretlen volt a városban s a Hungária-kávéházba akart eljutni, ezért megkért egy előtte teljesen ismeretlen, napszámos kinézésű embert, hogy kalauzolja el a kávéházba. Az illető készséggel vállalkozott elkísérni a miniszteri titkárt, aki a napszámosnak két korsó sört fizetett a Márkus-pincében. Tizenkét órakor eltávolozták a helyiségből, hogy a Hungáriába mennek. A napszámos Bielek drt a Degenfeld-téri vassátrak közé vezette s mikor bent jártak a sátrak között, az ismeretlen ember hirtelen kirántotta a miniszteri titkár zsebéből ezüst óráját és tisztí láncát s azzal futásnak eredt. Bielek Aladár dr. meglepődéséből felocsudva, rémülten kiáltozott:

— Rendőr! Segítség!

A közelben posztoló Nagy Sándor 25. számú rendőr érkezett leghamarabb a titkár segítségére. Keresni kezdték a napszámost, de már nem találták. Bielek dr. a rendőrrel bement a főkapitánysági ügyeletre, ahol előadta az esetet, kérve a nyomozás megindítását. A detektívek előkerítették azt a napszámost, akivel együtt indult el a miniszteri titkár. A gyanuba fogott ember Horváth Mihály rovtomultu napszámos, tagadta a lopást s azzal védekezett, hogy az utcán elvált Bielek-től s nem is látta őt többé. Horváth lakásán házkutatást is tartottak, de eredmény nélkül.

A rendőrség az ügyben, amelyről jelentést tettek a kir. ügyészségnek, tovább folytatja a nyomozást.

APOLLO

MA — KEDDEN — SZERDÁN — UJ MŰSOR :

A TULVILÁGI VENDÉG

Modern sorstragédia. Főszereplő: Dr. Gar el Hama.

PRÓBAHÁZASSÁG

Vigjáték.

A VILLANYGYÁR

Sz á m o z o t t h e l y e k

Trafik és kedvezményes jegyek érvényesek.

A Gerovszkyak megszöktek a csernovitzi börtönből

Miért kellett megszöknök?

Gerovszky Alexit és Gerovszky Györgyöt a máramarosszigeti tárgyalás alatt tartóztatták le Csernovitzban, mert a szigeti tárgyaláson sok kompromittáló adat derült ki az ő szereplésükről. Az államügyészség hazaárulás miatt emelt vádat ellenük. A két fivért a csernovitzi fogházban helyezték el, ahonnan vasárnap megszöktek.

Tegnap délelőtt tizenegy órakor a két Gerovszki-testvér kérte, hogy vezessék őket a tartományi törvényszék alelnöke, Jakubovics elé, mert kérni akarnak tőle valamit. Egy Nepit nevű fogházőr Jakubovics elé vezette előbb az idősebbik Gerovszkit, aki előadta kérését, majd visszavitte cellájába. Azután az ifjabb Gerovszki jelent meg Jakubovics előtt és szintén előadta kérését. Őt azonban a fogházőr nem a cellájába vezette vissza, hanem az egyik vizsgálóbíró szobájába vezette, amely — vasárnap lévén — üres volt. Itt kalapot és köpönyeget adtak neki azonkívül bekötötték az egyik szemét. Azután Nepit fogházőr odahozta az idősebbik Gerovszkit is, ott neki is adtak kalapot és köpönyeget, mire mind a ketten nyugodtan kísértáltak a főkapun.

A színház előtt automobil várta őket. Erre felszálltak és háromnegyed óra mulva Dobronouz közelében egy erdőhöz érkeztek, amely az orosz határon van. Itt elbocsátották az autót, a sofförnek száz koronát adtak és rábízta egy N j a t i v ügyvédhez címzett levelet. Azután átvágtak az erdőn és az erdő mögött elterülő orosz területre menekültek. Megállapították, hogy Gerovszkiék összejártak a fogházőrökkel, mert N e p i is orosz területen tartózkodik.

A Gerovszki-fivéreknek alapos okuk volt a szökésre. A szigeti tárgyalás anyagában annyi súlyosan kompromittáló adat merült fel Gerovszkiék ellen, hogy kétségtelemmé vált, hogy a Magyarországon, Bukovinában és Galiciában szervezett orosz propagandának a Gerovszki-testvérek a vezérei s az ő csernovitzi házuk volt a mozgalom központja.

Mint megírtuk, május hó 26-án Debrecenben járt a csernovitzi törvényszék három kiküldöttje, dr. Lehmann Arnold vizsgálóbíró, dr. Preninger Márkus másodállamügyész és Gelber Márk jegyző, hogy a máramarosszigeti bűnpör jegyzőkönyvét áttanulmányozzák s Kabalyuk Sándort személyesen is kihallgassák és kijegyztesse a Gerovszki-testvérek működésére terhelő adatokat.

Módunkban van a Gerovszkiak szerepléséről a csernovitzi kiküldöttek által összeírt terhelő bizonyítékokat közölni.

A Gerovszki-fivérek ellen a vád három csoportjára találtak bizonyítékokat a tanu-vallomásokban. Igen sok tanu, de főleg Voropcsuk Jora, Kemény Stefán, Vakaró Vaszili, Kabalyuk Sándor és Duliskovits vallomásából kijegyzték, hogy a Gerovszkiak egy szervezett mozgalom vezérei voltak s a mozgalomnak csernovitzi házuk volt a központja. A magyar ruthén falvakat a Gerovszkiak megbízottai járták be, hogy fiukat és leányokat vigyenek ki Oroszországba, ahol ezekből görög-keleti papokat, illetőleg apácákat képeztek ki. A tanuk igazolták, hogy mielőtt ezeket a növendékeket Oroszországba kivitték, a Gerovszkiak csernovitzi házába vitték őket, ahol Gerovszkiék egy-két hétig maguknál tartották. Innen küldötte őket Gerovszki tovább, Oroszországba. Gerovszky minden fiúnak és leánynak ajánlólevelet adott. Embereik a határon átcsempeszték őket, az orosz határtól kezdve pedig ezek az ajánlólevelek valósággal utlevelek

voltak, amelyek felmutatóit az orosz hatóságok maguk kalauzolták el a megjelölt kolostorig. A kolostorban két-két és fél évig nevelték, tanították ingyen őket s mikor eleget tudtak, tehetségük szerint előre meghatározták, kit melyik faluba küldjenek.

A bizonyítékokkal megerősített vád másik csoportja arra vonatkozik, hogy az orosz propagandát, a pravoszláviát szolgáló újságokat, könyveket jórészen a Gerovszki-fivérek szállították Magyarországra. A Gerovszkiaknak maguknak is két lapjuk volt Csernovitzban, amelyeket magyarországi megbízottaiknak állandóan küldtek. A pravoszlávok minden faluban szervezve voltak, titkos összejöveteleket tartottak s ezeken az írástudók felolvasták a Gerovszkiaktól kapott könyveket, lapokat. Gerovszky Román a galíciai orosz irodalmi társaságnak titkára volt s ezen a címen is küldözgette a könyveket s folyóiratokat. A vád harmadik csoportja, amelyre szintén közvetlen bizonyítékokat találtak Debrecenben a csernovitzi kiküldöttek, az, hogy Gerovszki tudatában volt annak, hogy politikai célu mozgalmat szervezett a monarchia ellen. Bizonyíték van több tanu vallomásában arra, hogy Gerovszki Bobrinszkyval állott összeköttetésben. Több tanu kijegyzett vallomásában az áll, hogy a rutén falvakban Gerovszky megbízottai azzal kezdték beszédeiket, hogy egy nagy ur megbízásából jöttek, aki egy olyan nagy ur megbízottja, mint egy miniszter. A csernovitziak kijegyzték azokat a politikai tartalmu, izgató beszédeket, amelyek az orosz cár bevonulásáról szólnak. Súlyosan kompromittálja a Gerovszkyakat egy Baacsinszky nevű fiatal ember vallomása, akinek a vallomásából kijegyzték, hogy Gerovszki Alexi járt egyszer náluk s őt rávette, hogy látogassa meg Csernovitzban. Itt Gerovszki olyan eszmékről beszélt, amelyekből Baacsinszky észrevette a Gerovszki államellenes tendenciáját, ezért megszakította vele az érintkezést. Kabalyuk vallomásából kiínt, hogy őt Gerovszky taníttatta. Gerovszky küldte Kievbe, majd az Athos-hegyi klostomba s még azt az utat is kirajzolta, a melyiken odajuthatott. Kabalyuk többször érintkezett Gerovszkyékkal.

Ezeket az adatokat vitték magukkal dr. Lehmann és társai Csernovitzba. Dr. Lehmann különben e hét végén ismét Debrecenbe jön, hogy Kabalyukot több körülményre nézve ismét kihallgassa.

A szinigazgató kauciója

Kiderült a féltve őrzött titok

A jog- és pénzügyi osztály főnöke, Vargha Elemér dr. tanácsnok ma bocsátotta ki a meghívót a jog- és pénzügyi bizottság ülésére, amely holnap, kedden délután három órakor lesz a tanácsteremben.

E meghívóban közölt tárgyak közt szerepel néhány átirat a társtörvényhatóságoktól, a leánygimnázium szabályrendelet-tervezete, az iparközéptanodai alapítvány felhasználása, a Hortobágy puszta lecsapolásának tervezete, a homokkertiak felebbezése az előkertes építkezés ellen, Kardos László felebbezése, a hortobágyi csárda bérletének meghosszabbítása, egy alapítványi föld haszonbérlete, a monostorpályi uton tervezett lóüzemi iparvasutó ügye, egy kegydíj iránti kérvény és ezek közt hátul a következő pont:

10. Szinügyi bizottság javaslata Mezei Béla szinigazgató biztosítékából 20,000 korona kiadása iránt.

Ez a pont meglepetésszerűen hat. Nem azért, mintha valami félelmetes dolgot látnánk abban, hogy Mezei Bélának, vagy akármelyik

Gyapju szövetek legujabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolesobban

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
posztóhereshedőnél, Debreczen, Kossuth-u. 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

szinigazgatónak kiadják a biztosítékot, akár az egészet is, nemcsak a felét. Nem tartjuk és nem tartottuk a színháznál sohasem fontosnak az anyagi biztosítékot. De meglepetésszerűen hat ez az előterjesztés, mert hiszen nem is olyan régen éppen a szinügyi bizottságnak volt a leghatározottabb követelése az, hogy a pályázó direktorok azonnal tegyék le a 40,000 korona kauciót, igen nagy nevű emberekkel szóba sem akartak állani, amíg 40,000 koronát előre le nem tettek, sőt arra is emléksziünk, hogy tavaly júliusban a szinügyi bizottság egyik tagja kifogásolta *Ditrói Mór* biztosítékát azért, mert azt nem tartotta teljes 40,000 korona értékűnek, miután a biztosíték 4%-os járadékpapírból állott és ennek tőzsdei árfolyama szerint akkor a 40,000 korona csak 32,000 koronát ért.

Ismételjük, hogy a biztosíték kiadását, vagy ki nem adását egyáltalán nem tartjuk fontos dolognak. Csupán az előzmények, a többi pályázókkal szemben föllállított követ-

lés merevsége a biztosíték dolgában, valamint az a *titokzatosság és ördögös gyorsaság* szólaltat meg bennünket s adat kifejezést meglepetésünkre.

Éppen mert a szinügyi bizottság annak idején minden színházaspíránssal szemben olyan fontosnak, mi pedig egyáltalán nem fontosnak tartottuk a biztosíték kérdését, nem értjük: miért kellett a szinügyi bizottságot egy délelőtti telefonon horzasztó hirtelenében összehívni s *zárt ajtó mögött* az ügyet tárgyalni. Ha nem fontos a biztosíték, nem volt érdemes elzárkózni, ha fontos, akkor meg egyenesen kötelesség, hogy tudjon róla a nyilvánosság is, amelyet nemcsak hogy kizártak, hanem az újságírók személyében nagy ravaszul távollattartottak, sőt a referens az utólag hozzá intézett kérdésre nemcsak az ügyet, de magát a bizottsági ülést is *letagadta*.

A kaució kiadása igazán nem fontos, — ismételiük harmadszor is — csak ezek a megelőző és kísérő körülmények.

HIREK

— **Készülődés a polgármesterválasztásra.** A Márk Endre polgármesterei jelölését támogató párt nagy végrehajtó-bizottságának tagjai 1914. évi június hó 7-én értekezletre jöttek össze, amelyen örömmel és meglepéssel fogadták a párt abszolút többségét jelentő értesítéseket. A bizottság kimondotta, hogy korábbi határozatához képest a tisztújításnak egészével, illetve az egyes állásokra vonatkozó jelölésekkel csak az őszi hónapokban kíván foglalkozni s e munkájában nem befolyásoltatja magát találgatások által, hanem annak idején a jelölt intenciójához képest csakis a szolgáltaiban szerzett érdemek és a reátermetség fogják határozatait irányíthatni.

— **Vád a francia elnök felesége ellen.** Párisból táviratozzák: Amiről eddig a lapok burkolton irtak, ma nyilvánosságra került. A francia köztársasági elnök ellenfelei kiküldték Poincaré feleségének multját. Az elnöknek állítólag már két férje volt és az egyik-től nem vált el törvényesen, úgy hogy mostani férjével bigámiában él. Az igazi férj eddig Amerikában volt. Poincaré ellenségeinek küldöttje fölkutatta a tartózkodási helyét és pénzigérettel rábirta, hogy jöjjön vissza Franciaországba. Mielőtt Párisba érkezne, beszélni fog, előmutatja bizonyítékait, amiből olyan botrányok kerekedhetnek, hogy az elnök alig maradhat meg a helyén. A radikális-szocialisták így akarják magukat Poincarén megbosszulni, akit az ő kivánságuk ellenére választottak meg elnöknek és aki Cailleuxné afféje alkalmával Cailleuxné ellen foglalt állást.

— **A Debreceni Vivóklub társasvacsorája.** Szombaton este tartotta a Debreceni Vivóklub évzáró ünnepélyét társasvacsera keretében. Az összejövetelen Márk Endre udvari tanácsos és Fráter Imre dr. közkörházi igazgató vezetésével számos előkelőség jelent meg. A vacsorán számos felköszöntő hangzott el.

— **A József Királyi Herceg Szánatórium Egyesület debreceni fiókja** e hó 7-én, vasárnap tartotta választmányi ülését B a l t a z á r Dezső dr. református püspök lakásán. Napirenden szerepelt tulajdonképp a tagokat gyűjtő-ívek szétosztása, valamint ezzel kapcsolatos mindazon intézkedések megbeszélése, amelyek révén az egyesület érdekében határozottan lehet közreműködni. A város előkelő társadalmából kikérülő hölgyek készséggel vállalkoztak arra, hogy a taggyűjtés, az alapítványok tételére való buzdítás nehézségét magukra vállalják. Nekünk e helyen nem kell külön hangsúlyoznunk, hogy a szánatórium egyesület helyi fiókja milyen humanisztikus szempontokat tűz maga elé. Mindnyájan tudjuk, hogy ez az egyesület az, amely a tüdővész elleni küzdelemből igazán kiveszi a maga részét, amennyiben gyógyítóházakat, tüdőbeteg gondozó intézeteket, gyermekházakat, rendelő intézeteket, üdülőtelepeket létesít. A gyógyító-házakban elhelyezett betegek családját a lehetőséghez képest segíezi. Működési körébe vonja mindazt, ami a tüdővész ellenes profilaxis körébe tartozik. Ha tehát Debrecen előkelő hölgyei magukra vállalták a tag-, adomány- és alapítvány-gyűjtés funkcióját, legyen a város társadalmában ezen egyesület felette jelentős céljainak támogatója, járuljon kegyes adományaival a fentebb vázolt és messze kiható szempontok eléréséhez.

— **Öngyilkos ügyvéd.** Nagyváradról jelentí tudósítónk: Katona Manó dr. kolozsvári ügyvéd vasárnap hajnalban egy itteni szállodában revolverrel halántékán lötte magát és rögtön meghalt. Katona dr. levelet írt a rendőrségnek, amelyet arra kért, hogy értesítsék haláláról Budapestben lakó nagybátyját, egy pénzintézet vezérigazgatóját. Ugyanabban a levélben az öngyilkos azt is kérte, hogy a helyi sajtó lapjai öngyilkosságát balcsentnek tüntessék fel. Levelet ezzel fejezi be: — Nem volt érdemes élnem. Minden nap egyformán szürke és unalmas.

— **A debreceni leánygimnázium.** A választás- és közoktatásügyi miniszter a debreceni református felsőbb leányiskolával kapcsolatos leánygimnázium ötödik osztályának a folyó 1913-14. tanévre megadta a nyilvánossági jogot.

— **Elmenekültek a vértesi gyilkosok.** Közöltük, hogy Vértés községben Zsákai Imre vályogvető-cigányt id. Milák Mihály és ifj. Milák Mihály koldusok megölték. A koldusok a gyilkosság alkalmával támadt nagy zűrzavarban elmenekültek s a csendőrség a rögtön bevezetett nyomozás dacára sem tudta őket elfogni. A debreceni kir. ügyészség elrendelte a két Milák országos körözését. A Zsákai Imre felboncolásáról készített jegyzőkönyvet Horváth Arthur dr. törvényszéki orvos ma terjesztette be a kir. ügyészséghez.

— **Pósa Lajos jubileuma.** Budapesti tudósítónk jelentí: Pósa Lajos, a gyermekek költője, most töltötte be írói pályafutásának negyvenedik évfordulóját. Ezt az alkalmat felhasználta tisztelői és vasárnap délelőtti ünnepségekben részesítették a millenáris versenypályán, ahol negyvenéves gyermek reglett össze tiszteletére. Az ünnepet a honvédzenekar nyitotta meg a Himnusszal. Azután Bárczy István polgármester a főváros közönsége, gyermekei és szülői nevében üdvözölte Pósat. Majd Herczeg Ferenc a Petőfi-Társaság, Márkus Miksa az újságírók, Gaál Móze a nevelők és tanítók, Csiky Kálmán pedig a négyesületek nevében üdvözölte. Végül Rákosi Jenő beszélt a felnőttek nevében. Azután négy leánya és négy fiú alkalmi verset szavalt. Pósa meghatottan köszöntötte meg az ünnepést. Szavai után a gyermekek sorban elvonultak előtte és virággal kedveskedtek neki. Az ünnepélyre a mentők is kivonultak, szükség is volt rájuk, mert hatvan gyermek lett rosszul.

— **Százezer koronás banksikkasztás.** Lugosról jelentik: A lugosi pénzpiac még alig heverte ki a Konkordia pénzintézet összeroppanása következtében előállott anyagi veszteséget s máris egy kisebb, iparosok pénzéből fentartott bankból 100,000 koronát sikkasztottak, amivel valószínűleg válságba is kergettek a pénzintézetet. A lugosi iparbanknak már évek óta főkönyvelője Klein Gyula, aki a napokban hirtelen eltűnt Lugosról s feleségét is magával vitte. Minthogy napokig nem jelent meg a bankban, az igazgatóság vizsgálatot indított. A vizsgálat megalapította, hogy a bankból összesen 160,000 korona pénz tűnt el az utóbbi időben. A sikkasztás híre nagy konsternációt keltett a városban. Az iparosok körében nagy az elkeseredés. A lugosi rendőrség ma köröző-levelet adott ki az eltűnt főkönyvelő és felesége ellen, akit különben a kiküldött detektívek éppen akkor tartóztattak le, amikor Lugos határában a vonatról leszállott. Klein beismerte hogy 100,000 koronát éveken át folytatott hamis könyveléssel ő sikkasztott el.

Használja a híres

H·A·J·D·U·S·Á·G·I

BAJUSZPEDRÓT!

mely legjobb az összes készítmények között

1 doboz 50 fillér.

Kapható a készítő

GRÓSZ NAGY FERENC

BARANYEGYSZÁRVU. GYÓGYSZERTÁRÁBAN

DEBRECZEN, HOSSUTH-U. 8. A színház mellett

ahol minden lel- és külföldi kábítószer, szep-
pítőszer, arckrém, szappanok, illatszerek a leg-
előcsöbben beszerezhetők.

Sirolin "Roche" biztos gyógyhatást nyújt **katarrhusoknál** hörghurutnál, **asthmanál**, **influenza** után. **Sirolin "Roche"** kezdődő **tüdőbetegséget** csirájában elfojt. Kellemes íze és étvágyra való kedvező befolyása megkönnyítik a Sirolin "Roche"-al való hosszabb kurákat!

A légzési szervek meghűléseit legbiztosabban a **Sirolin "Roche"**-al kezelik. Ezért nélkülözhetetlen ezen elismert és bevált szer minden háztartásban. Sziveskedjék a **gyógytárakban határozottan Sirolin "Roche"-t kérni.**

— **A katonai** védelmi miniszterét arra, hogy a községi előljáró osztálynál, ha nokságnál kell szolgálni. Azon tásra haza aknokokhoz nyújt.

— **Munká-**mentők három Erdélyi József vágta a kezét Sándor kocsisották a közlgyermeknek a rapta az arcát.

— **A szek-**szaka Szabad hentesmester szállítani. Az hó János szekversenyt renbados szekerdőzt s Pikótesmester olykarja eltört, seket szenvedte a debreceni büntette miat a rendőrség.

— **A vill-***Székesfehérv* drás feleségévgozott a mezamely elől Hnekültek. Ali^ccsapott le, an

— **Az A-**rendbe hozv

— **Tenni** és huroz M

— **Ango-**jes tennis-fel^laszték Ment

— **Eleg-**véreknél a v

— **Dr. S-**orvos lakásábe Simonyi-^ldelési idő: r^llefon-szám:

— **Feltü-**hatók Fran^lmellett.

Kül-egyarán

Dr.
Debr

TÖ

§ Uj ü^lügyminisz^lügyészség^lügyészségi

§ A sz^lkácsnó a^ljától, Balá^lruhanemüt^lmiatt most^lceni törvé^l

§ Meg^lés ifj. Mez^lmult év ö^lutcán s az

— **A katonák aratási szabadsága.** A honvédelmi miniszter felhívja a közönség figyelmét arra, hogy az aratási szabadságot nem a községi előljárásnál vagy a katonai ügyosztálynál, hanem annál a századparancsnokságnál kell kérni, ahol a szabadságolando szolgál. Azon szülők tehát, akik fiukat aratásra haza akarják hozni, a századparancsnokhoz nyújtsák be kérvényüket.

— **Munkában a mentők.** Ma délután a mentők három esetben nyújtottak segítyt. Erdélyi József földműves egy kaszával elvágta a kezét, amelyet bekötözték. — **Biró Sándor kocistát,** aki a lábát eltörte, beszállították a kórházba. — **Nyiszti István** gyermeknek a város istállójában egy ló kiharapta az arcát. A mentők bekötözték a sebet.

— **A szekérversenyt áldozata.** Tegnap éjszaka Szabados István fuvaros Pikó Dezső hentesmester sertéseit akarta Debrecenbe szállítani. Az országuton találkozott Szabó János szekérével s a két fuvaros szekérversenyt rendezett. Vágtatás közben Szabados szekérének egyik kereke egy kőbe ütközött s Pikó kilendült a szekérből. A hentesmester oly szerencsétlenül esett ki, hogy karja eltört, azonkívül súlyos belső sérüléseket szenvedett. A hentesmester panaszára a debreceni csendőrség súlyos testi sértés büntetése miatt feljelentette Szabados Istvánt a rendőrségen.

— **A villám agyonjuttott egy családot.** Székesfehérvárról táviratozzák: *Herbst* András feleségével és két gyermekével künn dolgozott a mezőn. Hirtelen nagy vihar tört ki, amely elől Herbst és családja egy fa alá menekültek. Alig helyezkedtek el, a fába villám csapott le, amely mindannyiukat megölte.

— **Az Arany-Bika gőzfürdője** teljesen rendbe hozva üzemben van.

— **Tennis-raketteket** szakszerűen javít és huroz Mentze Henrik Piac-u. 38. szám.

— **Angol tennis-rakettek,** lapdák és teljes tennis-felszerelésekből a legnagyobb választék Mentze Henriknél, Piac-u. 38. szám.

— **Elegáns girardi-kalapok** Frank Testvéreknél a vármegyeháza mellett.

— **Dr. Széll Kálmán VII.** kerületi tisztiorvos lakását a VII-ik egészségügyi-kerületbe Simonyi-ut 4. szám alá helyezte át. Rendelési idő: reggel 8—10-ig, este 6—8-ig. Telefon-szám: 9-61.

— **Feltűnő nyakkendők 1 koronáért** kaphatók Frank Testvéreknél, a megyeháza mellett.

Külsőleg és belsőleg
egyaránt megbízható hatású háziszser a

PALMA

Próbafüveg 40 fillér.

Kapható:

Dr. Szelényi Árpád

gyógyszerésznél

Debreczen, Piac-utca 30. sz.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **Uj ügyészégi megbizott.** Az igazságügyminiszter Mező Sándort a debreceni kir. ügyészeghez beosztott bírósági jegyzőt ügyészégi megbizottá nevezte ki.

§ **A szakácsnő büne.** Suller Jánosné szakácsnő a múlt év júniusában szolgálatadójától, Balázs Bertalantól 400 korona értékű ruhaneműt lopott. Sullernét, aki más büne miatt most tölti tíz havi börtönét, a debreceni törvényszék egy évi börtönrre ítélte.

§ **Megsértették a rendőrt.** Hajzer László és ifj. Mezei András vízvezetési szerelők a múlt év őszén besorozva haladtak a Miklóstútcán s az ott posztoló Tóth Pál rendőrt el-

nevezték Vaczak András-nak, majd meg is támadták a rendőrt. A debreceni törvényszék ma két-két heti fogházra ítélte a szerelőket.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde

Magyar hitel	777-75
Osztrák hitel	601-—
4 százalékos koronajáradék	79-95
Allamvasút	684-0
Jelzálogbank	399-50
Rimamurányi	817-25
Salgótarjáni	830-—
Közúti vasút	591-25

Magánleszámitolási kamatláb

Bécs 3¹/₁₆% — Berlin 2¹/₂% — London 2¹/₁₆%

Budapesti gabonátőzsde

Strasser és Könyg debreceni bizományos távirati jelentése.	
Buza 1916. április.	18-24
" októberre	13-09
Tengeri 1916. máj.	7-34
Rozs áprilisra	—
" októberre	5-66
Zab áprilisra	—
" októberre	7-91
Tengeri jul.	7-71
" aug.	7-81

Készáru tartott.

MAGYAR SZAB. PATKÓGYÁR R.-T. VIZVEZETÉRI ÉS CSATORNÁZÁSI OSZTÁLYA

DEBRECZEN,

HID-UTCA 4.

Telefon 10-60

Vízvezetési és egészségügyi berendezéseket legjobb kivitelben és kedvező feltételek mellett készítünk. Műszaki felvilágosításokat és költségvetéseket díjtalanul adunk.

Magyar Szabadalmazott Patkógyár Részvénytársaság.

1054—1914. vh. sz.

Árverési hirdetés.

Valder Izsó végrehajthatónak végrehajtást szenvedő elleni 4 korona 70 fillér tőke, és eddig összesen 12 kor. 16 fillér perköltség erejéig a debreceni kir. járásbíróóság 1914. V. III. 487. sz. kiküldő végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél 1914. évi május hó 20-án bíróság felül foglalt és 2380 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak — a felül foglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek, Debreczenben, Piac-utca 77. szám alatt leendő megtartására **1914. évi június hó 24. napjának d. e. fél 10 óráját** tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok és egyéb ingóságok, amennyiben időközben részfizetés történt, annak betudásával, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1914 június hó 5-én.

Gáll Vilmos, kir. bírósági végrehajtó.

Üzemnagyoobbítás folytán

nyomással:

1000 színes jóminőségű boríték	K 3-60
1000 finom fehér boríték	" 6-—
1000 félív üzleti levélpapír	" 7-—
1000 színes levelező-lap	" 5-20

Egyéb nyomtatvány is elegáns, modern kivitelben, hasonló olcsó árak mellett

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 49.

Mack'féle
KAISER-BORAX

Előkelő Toaletszer
Százézer családban használatban, finomítja és szépíti a bőrt, megvédelmezi minden időjárás ellen. Csak valódi piros kartonban a 15, 30 és 75 fillér. Kaiser-Borax-Szappan 80 fillér. Toa-Szappan 40 fillér.
GOTTLIEB VOITH, WIEN III/1
Mindenhol kapható.

1049. vk. 1914. sz.

Árverési hirdetés.

Dr. Richard Wagner wieni ügyvéd által képviselt Karl Oplatka végrehajthatónak végrehajtást szenvedő elleni 31 korona 50 fillér tőke, ennek 1914. év május hó 1. napjától járó 6% kamata és eddig összesen 27 korona 42 fillér perköltség erejéig a debreceni kir. járásbíróóság 1914. V. III. 489. sz. kiküldő végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél 1914. évi május hó 20-án bíróság felül foglalt és 1066 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak — a felül foglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek, Debreczenben, Csapó-u. 20 és folytatva 25. sz. a leendő megtartására **1914. évi június hó 23. napjának d. e. 11 óráját** tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő ruhaneműk és egyéb ingóságok, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1914 június hó 5-én.

Gáll Vilmos, kir. bírósági végrehajtó.

ARANYÉREM WIEN 1912.

Ideggyöngge férfiak

egészségük helyreállítását előmozdítják, ha

Evaton-tablettákat

használnak. — Kérje az orvosi vélemények gyűjteményét. Próbá K 4-20, fél doboz K 10-—, egész doboz K 18-— utánvétellel vagy az összeg előzetes beklüldése ellenében. Cím: **ST. MARKUS-APOTHEKE**

FABRIK PHARM. SPEZIALPRÄPARATE
WIEN, III., HAUPTSTRASSE 130.

Raktárak: Török József Budapest, VI., Király-utca 12, Hunnia-gyógyszertár Budapest, VII., Erzsébet-körút 56.

1048—1914. vh. sz.

Árverési hirdetés.

Dr. Telcs Béla budapesti ügyvéd által képviselt John Rezső végrehajthatónak végrehajtást szenvedő elleni 21 kor. tőke, ennek 1908. év május hó 1. napjától járó 5% kamata és eddig összesen 95 korona 04 fillér perköltség erejéig a debreceni kir. járásbíróóság 1914. V. III. 64. sz. kiküldő végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél 1913. évi október hó 16-án bíróság felül foglalt és 700 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak a — felül foglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek, Debreczenben, Hunyadi-utca 24. szám alatt leendő megtartására **1914. évi június hó 25. napjának d. e. 11 óráját** tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok és egyéb ingóságok, amennyiben időközben részfizetés történt, annak betudásával, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1914 június hó 4-én.

Gáll Vilmos, kir. bírósági végrehajtó.

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szög 50 fillér,
szóntul minden szó
5 fillér, a legkisebb
szöveg hirdetés 50 f.

Vasárnap betűből ez-
eddig minden szó 10
fill. Apró hirdetések
előre fizetendők.

Vidékről
apróhirdetéseket legelő-
szertűbb postautalvánnyal
feladni. Az apróhirdetés
szövege a postautalvány
szelvényén elfér. — Zárt
levélben is lehet; akkor
a hirdetés ára levélbélyeg-
ben csatolandó.

A próhirdetésre
telefonon felvilágosítással
nem szolgálunk.

Jelzés leveleket
csakis kellő igazolás el-
lenében ad ki a kiadó
hivatal.

A Debreceni Független Ujság
telefon számai:
Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Levelezés

Jelzés levélnél a hirdetés
száma is kériatik.

Bankbeamter
sucht die ehrbare Bekanntschaft eines jungen
und gebildeten deutschen
Mädchens. Briefe unter
Chiffre „Ludwig 23“ an
die Expedition dieses
Blattes.

Employé
de banque cherche la
connaissance honnête
d'une française distin-
guée et pie des lettres
cordiales à l'administra-
tion sous devise „Con-
versation agréable“.

Üzlet

TELI
holmik elrakásához nafta
lin, terpenin, rovarpor,
dohánypor kapható a
Deutsches üzletekben.

Halköz 4.
Piac-u. 29. számú mo-
sodában gallérokat 5 fill-
lérért, kimosott ingeket
20 fillérért. Kötőnőn
mosnak, vasalnak.

SZEGEDI PAPRIKA-
különlegességek óriási
raktára LINDENFELD J.
JENŐ fűszer- és gyarmat-
áru nagykereskedésében
pénzügyi palota. Telefon
79. sz.

Falusy Károly
polgári és katonai cipész
Debreczen, Csapó-u. 41.
Készítik min-
denféle sport-
cipőket, vala-
mint orthopéd
cipőket fájós
és nyomorék
lábakra. Raktáron tartok
mihelyben készült
legjobb minőségű férfi-
női és gyermekcipőket.

Egy óra reklámképen!

Uhrenhaus FR. SCHMIDT,
Prag, Weinberge 554.

KÖLCSÖN

sorsjegyekre, értékpapírokra
és I-rendű vidéki takar-
ékpénztári részvényekre
Konvertált jelzálogra 140 K
Hazai sorsjegyre . 90 .
Orsz. vörös kereszt s.j. 40 .
Orsz. vörös kereszt s.j. 33 .
Erzsébet sorsjegyre . 7 .
József . 10 .
Bazilika . 20 .
Magy. vörös kereszt s.j. 22 .
A kölcsön apró részletekben
törleszthető. Ha sorsjegyeket
barhol zálogban vannak, úgy
a letétjegy beiktatása ellené-
ben a kölcsönt a fenti összegre
főlemeljük. Részletfizetésre
vásárokat, de még ki nem fizet-
ett sorsjegyeket kiváltjuk
és rájuk fenti
kölcsönt adjuk.

A Debreczeni Kézilap Kölcson-
intézet Részv.-Társ. bankosztálya
SIMONFFY-UTCZA 13. SZÁM.
Telefon 298. Alapítási év 1878.

Állás

Könyvelő
mérlegképes — naponta
2-3 órai szabad idővel
rendelkezik — keres fog-
lalkozást. Vállalkozók
könyvek felfektetésére,
magyar-német levelezés
ellátására. Épületfeszak-
ban teljesen jártas. Cim
a kiadóban.

Takarifonó
felvétetik. Piac-utca 77.
sz. I. em. 6. ajtó.

Különtétele

Poloskairást
NÁNÁSSY ISTVÁN
legsikeresebben végzi a
Mav. vasutak poloska és
féregirtója. Kérem 849.
számú telefonon felhívni.
Évi kezelést és megvizs-
gálásokat is végez. Le-
vélbeli megrendeléseket
kérem. Fa-zekas Mihály-
utca 4 és Postakert Gyár-
utca 6.

Használt
ruhák elárúsítását vál-
lalja tisztességes, meg-
bízható özevgyasszony.
Pappné, Nyil-u. 8.

Ebédhordást
keresek. Nyil-u. 8.

Hölgyeim!
Egyszeri próba meggyő-
zi, hogy szeplőt, májtöl-
töt, pattanást, vimmedlét,
minden bőrruhságot az
országírú ártalmatlan
Matild-arkenőcs, crém
és szappan okvetlen el-
mulasztja. Ha nem, árát
minden kibeszélés nélkül
visszaadom. Semmi rizi-
kó, próbálja meg. Kap-
ható minden gyógyszer-
tárban és drogériában.
Főraktárak: Jóna és
Jóna és Tóth Béla utóda
Kubek Tisza-palota. 2736

Pénzt kölcsönöz magánzó
5% mellett üztes-
séges embereknek 5 évi részlet-
fizetésre (ingatlanra is). KNOLL
K. Berlin 29., poste restante

Adás-vétel

Makulatur
papiros bármilyen meny-
nyiségben kapható a ki-
adóban.

Eladó ház.
Kötőnő jövedelmező Ajtó-
utca 37. sz. alatt, most
nagyon olcsó árért és
igen előnyös bank-köl-
csőnnel megvehető.

Ragyogó fehér a fehérnemű

— egy 1/2 órai főzés után —

PERSIL
önműködő
mosószerrel

Jótállás mellett ártalmatlan! Chor nélkül!
Kefélés nélkül! — Dörögés nélkül!

„PERSIL“ megkíméli a fehér-
neműt, azt kazán-
ban főzve fehér lesz, mintha a napsugarak a
szabadban fehérítetté volna. — Gyár:

GOTTLIEB VOITH, WIEN, III/1.

Mindenütt kapható!

HÁZTULAJDONOSOKNAK

Debreczeni lakbér-szabályzat .	80 fillér
Házbér-nyugtakönyvecske .	40 .
Házirend .	40 .
Kapuczdula (minden helyiség részére) .	10 .
Öres lakás bejelentési lap .	10 .
Ismét kiadott lakás bejelentési lap .	10 .
Építés engedély iránti kérvény .	10 .
Lakhatási .	10 fillér-

ért darabonként kapható
HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
könyvnyomdájában
DEBRECZEN, PIAC-UTCZA 49.

Valódi brünni szövetek

az 1914. évi tavaszi és nyári időnyre

Egy szelvény { szelvény 7 kor.
3. 10 m. hosszú { szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához { szelvény 15 kor.
(talp, nadrág, és mellény) { szelvény 17 kor.
elegendő, csak { szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K-ért,
szintúgy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkam-
garát, női kosztüm szöveteiket sily. gyári árákon
kald, mint megbízható és szolid cég mindenütt
ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha
szövetrukségletét közvetlen Siegel-Imhof cég-
nél, a gyári piacon rendel meg, igen jelenté-
seny. Szabott, legolcsóbb árak. Ország-
választék. Mintáit, figyelmes kiszolgálás, még
a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árúban

TELEFONSZÁM 632.

TELEFONSZÁM 632.

HALMÁGYI

NŐI ÉS LEÁNYFELÖLTŐK NAGYÁRUHÁZA DEBRECZEN, PIAC-U. 32. (VOLT SZEDLÁK-HÁZ.)

Állandóan dús választék:

Selyem, Grenadin és Broche, valamint Gummi, Impregnált és Lüsster köpenyekben.

Eponge costum legujabb 35.— kor.-tól. Crepp blaz njdonság reklámár 3-50 K.-tól.

Eponge és vászonalj 6-90 kor.-tól. Crepp és Cretton pongyola 10.— K.-tól.

Selyem costumok, alkalmi és utcai ruhák, felöltőkben. Eredeti párisi és berlini modellek.

az elasztikus
PALMA
cipősarok
figyelje
meg
TARTÓSSÁGÁT

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

„ CZÉGNEL „
DEBRECZEN,
Kistemplombazár

Napernyők

Gyermekruhák

Harisnyák

Tricók

!! nagy választékban !!

DEBRECZENI BUTORKÉSZITŐ
ASZTALOSOK SZÖVETKEZETÉNEK

BUTORRAKTÁRA

Debreczen, Piac-utca 26-28. sz.

Az új városi bérház fényesen be-
rendezett légfűtéses szuterén-
helyiségeiben. Szabad bemenet.

Minden társadalmi osztály ré-
szére megfelelő butorok !!! !!

Szolid árak!

Kedvező fizetési feltételek!

Telefon: 968.